

વિભાગ-I/Section-I

1. MCQ :

20

(1) નીચેના પૈકી કયામાં આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયન છે ?

- (a) પાવલોવનો કૂતરો (b) સ્કિનરનું કબૂતર
(c) કોહલરનો એપમાનવ (d) વોટ્સનનું શિશુ

In which of the following the learning by insight is occurred ?

- (a) Pavlov's dog (b) Skinners pigeon
(c) Kohler's Ape-man (d) Watson's infant

(2) “અનુભવ દ્વારા વર્તનમાં કાયમી સાપેક્ષ પરિવર્તન” એ નીચેનામાંથી કઈ બાબતની શ્રેષ્ઠ વ્યાખ્યા છે ?

- (a) અધ્યયન (b) પરિપક્વતા
(c) અભિસંધાન (d) સુદૃઢીકરણ

“Permanent relative change in behavior through experience this definition reflects which of the following ...”?

- (a) Learning (b) Maturity
(c) Conditioning (d) Reinforcement

(3) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાન :

- (a) વિદ્યાર્થીઓના લક્ષણોનું અનુમાન કરે છે.
(b) અધ્યયન પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરે છે.
(c) અધ્યયન પ્રક્રિયાની સુધારણા માટેના સિદ્ધાંતો અને નિયમો આપે છે.
(d) વિદ્યાર્થીઓના વિકાસલક્ષી અભ્યાસો કરે છે.

Instructional Psychology...

- (a) predicts the characteristics of students
(b) narrates a learning process
(c) gives the principles and rules for the improvement of learning process
(d) conducts developmental studies of students

- (4) નીચેના પૈકી કઈ અન્વેષણાત્મક અધ્યયનની લાક્ષણિકતા છે ?
- સંગઠનના નિયમોનો ઉપયોગ
 - ઉદ્દીપક પ્રતિચાર જોડાણ
 - સિદ્ધાંતો કે સંકલ્પનાઓ અધ્યેતા જાતે તારવે
 - આપન્ન પ્રતિચારોનું સુદૃઢીકરણ

Which of the following characteristics is reflected in the discovery learning ?

- Use of rules of organization
 - Connection of stimulus-response
 - Learner himself establishes principles or concepts
 - reinforcement of emitted responses
- (5) જ્યારે જ્ઞાનાત્મક સંરચનામાં રહેલા વિશિષ્ટ ખ્યાલોને કોઈ નવા સામાન્ય ખ્યાલ સાથે જોડવામાં આવે ત્યારે કયા સ્વરૂપનું અધ્યયન થાય છે ?
- સંબંધાત્મક અધ્યયન
 - આગમનાત્મક અધ્યયન
 - સાદૃશ્ય અધ્યયન
 - સાધિત અધ્યયન

Which kind of learning occurs when specific concepts existed or available in cognitive structure are joined with the new common concept ?

- related (associative) learning
 - super ordinate learning
 - combinatorial learning
 - derivative learning
- (6) બાળકમાં “અહમકેન્દ્રિતા” એ વિકાસની કઈ અવસ્થાનું લક્ષણ છે ?
- સંવેદન સ્નાયુલક્ષી અવસ્થા
 - પૂર્વ માનસિક ક્રિયાત્મક વિચાર અવસ્થા
 - મૂર્ત માનસિક ક્રિયાત્મક અવસ્થા
 - ઔપચારિક માનસિક ક્રિયાઓની અવસ્થા

Ego centrism in a child is the characteristic of which period of development ?

- sensory motor period
- pre-operational thought stage
- concrete operational stage
- formal operations stage

(7) બાળકમાં વસ્તુ સ્થાયીત્વનો ખ્યાલ કઈ વય દરમિયાન વિકાસ પામે છે ?

- (a) 1 થી 4 માસ (b) 10 થી 12 માસ
(c) 18 માસ થી 2 વર્ષ (d) 2 થી 7 વર્ષ

During which period, the object placing concept in a child is developed ?

- (a) from 1 to 4 months (b) during 10 to 12 months
(c) during 18 months to 2 years (d) during 2 to 7 years

(8) 'ગેસ્ટાલ્ટ' વિચારધારાના આઘસ્થાપક તરીકે કોની ગણના થાય છે ?

- (a) વર્ધીમર (b) કોહલર
(c) કોફ્કા (d) વોટ્સન

Who is considered as the pioneer of the 'Gestalt theory' ?

- (a) Wertheimer (b) Kohler
(c) Koffka (d) Watson

(9) સંગઠનના કયા પેટાનિયમ અનુસાર અંગ્રેજી શબ્દોના સ્પેલિંગ ટુકડા કરીને વાંચવામાં આવે છે ?

- (a) નિકટતાનો નિયમ (b) સરખાપણાનો નિયમ
(c) સામાન્યદિશા સૂચનનો નિયમ (d) પરિવેસ્ટનનો નિયમ

According to which of the following sub rule of organism, spelling of English words are read through fragmentation ?

- (a) law of proximity (b) law of similarity
(c) law of common direction (d) law of closure

(10) નીચેના પૈકી કયું સંરચનાવાદી અધ્યપન પર્યાવરણનું ઘટક નથી ?

- (a) સમસ્યા અવકાશ (b) માહિતી સ્ત્રોતો
(c) સંબંધિત કિસ્સાઓ (d) જ્ઞાનાત્મક સંરચનાઓ

Which of the following factor is not related to the constructivist learning environment ?

- (a) problem space (b) information resource
(c) related cases (d) cognitive tools

(11) જ્યારે અધ્યેતા નવી અધ્યયન વસ્તુને પોતાની જ્ઞાનાત્મક સંરચનામાં રહેલ માહિતી સાથે જોડી શકે ત્યારે કયા પ્રકારનું અધ્યયન થાય છે ?

- (a) શોધ અધ્યયન (b) અર્થપૂર્ણ અધ્યયન
(c) ગોખણિયું અધ્યયન (d) ગ્રહણશીલ અધ્યયન

Which kind of learning is formed when a learner associates the new learning matter with the information existed in cognitive constructions ?

- (a) discovery learning (b) meaningful learning
(c) rote learning (d) receptive learning

(12) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો કેટલા છે ?

- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ

How many principles of instructional psychology are there ?

- (a) two (b) three
(c) four (d) five

(13) બાળના જન્મથી લઈને 15 વર્ષની ઔપચારિક પ્રક્રિયાની અવસ્થાના તબક્કાઓ કયા મનોવૈજ્ઞાનિકે આપ્યા છે ?

- (a) જિન પિયાજે (b) સ્કિનર
(c) બાન્દુરા (d) બ્રુનર

Which psychologist has given the stages of formal process period of a child from birth to the age of 15 years ?

- (a) Jean Piaget (b) Skinner
(c) Bandura (d) Bruner

(14) બ્રુનરે કયા પ્રકારની પ્રતિપુષ્ટિને શ્રેષ્ઠ ગણાવી છે ?

- (a) બાહ્ય પ્રતિપુષ્ટિ (b) આંતરિક પ્રતિપુષ્ટિ
(c) શાબ્દિક પ્રતિપુષ્ટિ (d) અશાબ્દિક

According to Bruner which kind of reinforcement is highly effective ?

- (a) Outer reinforcement (feedback) (b) intrinsic/internal feedback
(c) verbal re-inforcement (d) non-verbal re-inforcement

(15) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનના ઘટકો કેટલા છે ?

- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ

How many elements are there of instructional Psychology ?

- (a) two (b) three
(c) four (d) five

(16) આસુબેલે એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝરના કેટલા પ્રકારો પાડ્યા છે ?

- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ

According to Ausubel, how many types of 'Advance organizer' ?

- (a) two (b) three
(c) four (d) five

(17) અર્થપૂર્ણ અધ્યયન : આસુબેલ :: અન્વેષણાત્મક અધ્યયન : _____

- (a) પિયાજે (b) બ્રુનર
(c) લેઈવ (d) કોહલર

Meaningful learning : Ausubel :: Discovery learning : _____

- (a) Jean Piaget (b) Bruner
(c) Lave (d) Kohler

(18) અધ્યેતા મોડેલના અવલોકન દ્વારા નવાં વર્તનો શીખે, દિશા બદલે કે બંધ કરે તેને શું કહે છે ?

- (a) પ્રતિમાન (b) અવલોકન
(c) અનુકરણ (d) સંકેતીકરણ

By observing a model, a learners new behaviors, changes or closes the direction is called ... ?

- (a) Model (b) Observation
(c) Limitation (d) Encoding

(19) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ જૂથલક્ષી અધ્યયન પદ્ધતિ નથી ?

- (a) સેમિનાર (b) પ્રોજેક્ટ
(c) પેનલ ચર્ચા (d) વ્યાખ્યાન

Which of the following is not group oriented learning method ?

- (a) seminar (b) project
(c) panel discussion (d) lecture

(20) જૂથ સંચલનને પરિણામે

- (a) વિદ્યાર્થીઓમાં નેતૃત્વ શક્તિનો વિકાસ થાય છે.
(b) વિદ્યાર્થીઓમાં આત્મવિશ્વાસ ઘટે છે.
(c) વિદ્યાર્થીઓ એકલા કાર્ય નથી કરી શકતા.
(d) વિદ્યાર્થીઓ ભણવામાં નબળા બને છે.

At the result of group dynamics ...

- (a) leadership in students is developed
(b) self confidence in students decreases
(c) students themselves cannot perform alone
(d) students become dull in study

વિભાગ-II/Section-II

2. ટૂંકમાં ઉત્તર લખો :

20

Answer in short :

(1) અર્થપૂર્ણ અધ્યયનમાં બિન ચક્રિયતા અને રૂપાંતરિતતા સમજાવો.

Explain non-arbitrary and substantiveness in meaningful learning.

(2) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપો.

Give the definition of instructional psychology.

(3) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર એટલે શું ?

What is Advance Organizer ?

(4) આસુબેલના સિદ્ધાંતની બે મર્યાદા લખો.

State two limitations of Ausubel's theory.

(5) વલણ એટલે શું ?

What is attitude ?

(6) પરિવેષ્ટનનો નિયમ સમજાવો.

Write about 'Law of closure'

(7) લેઈવના પરિસ્થિતિ અધ્યયનના સિદ્ધાંતો જણાવો.

Describe the principles of the situated learning of Jean Lave.

(8) સંરચનાવાદી અધ્યયન પર્યાવરણના ઘટકો જણાવો.

Mention the elements of the constructivist learning environment.

(9) જૂથ સંચલનની વ્યાખ્યા આપો.

Give the definition of 'Group Dynamics'

(10) ગેસ્ટાલ્ટનો અર્થ આપો.

Give the meaning of 'Gestalt'

3. ગમે તે છ ના સવિસ્તર ઉત્તર આપો :

30

Answer in detail : (any six)

(1) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.

Describe the principles of instructional psychology.

(2) અન્વેષણાત્મક અધ્યયનના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

Explain the principles of 'Discovery learning'

(3) વલણ પરિવર્તન પ્રક્રિયાના ઘટકો સમજાવો.

Explain the elements of attitude change / modification process.

(4) પિયાજેના બોધાત્મક વિકાસના તબક્કાના નામ જણાવી, તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.

State the names of Piaget's stages of cognitive development with its educational implications.

(5) રૂઢિગત વર્ગખંડ અને સંરચનાવાદી વર્ગખંડની તુલના કરો.

Compare the constructivist classroom with traditional classroom.

(6) સંરચનાવાદી શિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.

Describe the features of the constructivist teacher.

(7) અર્થપૂર્ણ અધ્યયનના સ્વરૂપો સમજાવો.

Explain the forms of the meaningful learning.

(8) જૂથ સંચલનનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

Give the meaning of 'Group dynamics' and explain its characteristics.

(9) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ આપી, તેના ઘટકો વર્ણવો.

Give the meaning of instructional psychology with describing its elements.

